

СТАНОВИЩЕ

от проф д. изк. Елисавета Борисова Вълчинова-Чендова,

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“

по специалността *Музикознание и музикално изкуство*
(*средновековна музика*), професионално направление 8.3.,

с единствен кандидат гл. ас. Явор Димов Генов

Познавам добре широката професионална изява на Явор Генов. Той се откроява като талантлив и перспективен музиколог (роден е на 13.06.1981). Теоретично и изпълнителски е свързан с ренесансовата и бароковата музика. Освен изследовател, той е лютнист, получил е професионално признание на европейската авторитетна сцена.¹ Разработва теми в областта на изпълнителските практики от XVI и XVII век, историята и теорията на ренесансовата и бароковата музика, западните средновековни и ренесансови нотационни системи, латинската палеография. Докторската му дисертация е на тема „Антифонарът в Средновековието и съвремеността – сравнително изследване. Цикълът Quadragesima” (2009). Отличен е с наградата на БАН за млад учен (2009).

През последните пет години (след 2009) като главен асистент в сектор „Музика“ на Института за изследване на изкуството Явор Генов (ИГ „Музикална култура и информация“) успешно реализира 2 самостоятелни научни проекта – „Латински репертоар за светци, чествани

¹ Изнася солови концерти в Белгия, Швеция, Холандия, Русия, България; като басо-континуо изпълнител работи с ансамбли като Cordevento, MusicaAeterna, EUBO и др., и свири в рамките на водещи европейски музикални фестивали като Lufthansa Baroque music, Лондон; Musica Antiga de Barcelona; Oude Muziek, Утрехт; MA Festival, Брюж; Златната маска, Москва; Изкуството на барока – София; записва за Brilliant Classics, Sony Classical, Българско национално радио; неговите два соло диска – “Kapsberger – Libro primo di lauto” (2013) и “Zamboni – lute music” (2014) получават високата оценка на международната музикална критика.

в Източната и Западната църква“, част I (2012) и част II (2014), и участва в интердисциплинарния проект „Рилското музикално ръкописно наследство. Славяноезични ръкописи” (МОН, 2009 – 2011). Активно публикува в академичното списание „Българско музикознание“ и се включва в научния живот на института.

В конкурса за доцент гл. ас. д-р Явор Генов е представил монографично изследване и 11 публикации, от които 8 са студии в академични издания („Българско музикознание“, „Paleobulgaria“ и „Littera et Lingua“), 3 са публикувани доклади в сборници от научни конференции.

Основният му труд е книгата „ЛАТИНСКИ ПЕСНОПЕНИЯ ЗА СВЕТЦИ, ЧЕСТВАНИ В ИЗТОЧНАТА И ЗАПАДНАТА ЦЪРКВА” (под печат). Посветена е на тема, важна за музикалната наука и култура, която въпреки своята фундаменталност досега е останала встрани от изследователското внимание не само у нас.

Гл. ас. д-р Явор Генов много точно формулира приносите в нея, които систематизира в две главни направления: (1) събиране и систематизиране на исторически, литургични, агиографски и други сведения за поява и разпространение на култ към светците от земите на източното християнство към земите на латинската църква; (2) проучване на мелодическия състав на основен корпус от песнопения, предназначени за отслужване на изследваните паметни, като целта е да се дадат ориентир относно приблизителното време на компилиране на всеки отделен репертоар и евентуалните процеси на съставянето му.

Така за първи път в посочените публикации и цялостно в монографичното му изследване е коментиран музикалният репертоар за св. св. Кирил и Методий, св. Георги, св. Николай Мирликийски и св. св. Козма и Дамян в западноевропейската църковна музика.

В книгата много удачно първо е въведен прецизиран терминологичен контекст по отношение на репертоара за Божествената служба в грегорианския антофинар. Читателят постепенно се запознава с основни понятия от теорията на латинската монодия и авторската позиция към въпросите, за да навлезе в материята, която се анализира. Това е важно достойнство на изследването – ясно и точно се уговарят музикалните термини и тяхната конкретна употреба в текста. А тъй като това са малко познати понятия, авторовата отговорност е голяма.

Намирам за много сполучлив и опитът за по-обобщен поглед върху музиката като „изразител на Божественото творение”, както и търсенето на нейната онтологичната същност. От тук и нейното поставяне в цялостната картина на музикалната битийност, което изисква от музикалната наука поглед на наднационално и надкултурно-наследствено равнище.

Втората и третата глава изследват музикалния репертоар за св. св. Кирил и Методий в изданията на грегорианския и амброзианския антифонар през XX век и предлагат разнообразна историческа информация, както и анализ на музикалните текстове.

По отношение на песнопенията, посветени на св. св. Кирил и Методий, се налага тезата, „че установяването на богослужение за славянските първоучители в Католическата църква през късния XIX век е основанието за компилиране на песнопения за светците. Част от песнопенията според осъщественото проучване не са „новокомпозирани” по смисъла на модерната идея за „оригиналност” на съчинението, а по-скоро изразяват процеса на „адаптиране” на конкретни мелодически (но и текстови) пасажии за съставянето на нови песнопения”.

Главите, посветени на св. Георги, св. Николай Мирликийски и св. св. Козма и Дамян в грегорианския антифонар предлагат информация, която, от една страна, ситуира появата на песнопенията в историческото развитие

на грегорианския антифонар, а от друга страна, се дават обстойни анализи на музикалното съдържание на песнопенията.

Ще подчертая, че гл. ас. д-р Явор Генов е представил задълбочен, приносен и завършен труд. Текстът е на високо научно и стилово равнище, интелегентно и увлекателно е поднесена нова и важна за музикалната ни наука проблематика, засегнати са проблеми, които са интересни и за по-широк кръг хуманитаристи. С монографичното изследване са свързани 10 от посочените публикации в академични периодични издания и сборници.

Студията му „Свободните форми за лютня през XVI век“, публикувана в сп. „Българско музикознание“, 2015/3, открива ново тематично проблемно поле, което е перспективно за бъдещите му изследвания.

Заключение: Гл. ас. д-р Явор Генов има задълбочени научни интереси в нови за българското музикознание области, публикациите му са приноси и перспективни за бъдещи изследвания. Откроява се с музикантските си качества и успешното си изпълнителско присъствие на европейската сцена като бароков изпълнител, което стимулира проучванията му в области, приноси за изследването на бароковия репертоар, и това достойно го вписва в европейски научни общности, занимаващи се с тази проблематика. С интелигентното си и колегиално ангажирано присъствие той е перспективен учен за сектор „Музика“ и Института за изследване на изкуствата.

Горещо подкрепям и високо оценявам участието на гл. ас. д-р Явор Димов Генов в конкурса на Института за изследване на изкуствата за заемане на академичната длъжност „доцент“ по специалността Музикознание и музикално изкуство (средновековна музика), професионално направление 8.3. Гласувам с „ДА“.

София, 23 октомври 2015

Проф. д.изк. Е. Вълчинова-Чендова